

Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas
T.a.v. mevrouw M. Dutman
Weidezoo 62
2841 SP MOORDRECHT

verzendsdatum

18 DEC 2020

onderwerp

Reactiebrief op advies plan van aanpak
ondersteuning bij dementie

ons kenmerk

U20.003880

uw kenmerk

bijlage

-

afdeling

Samenleving

behandeld door

M. Hardenbol
M. van Zijl

telefoon

0180-330300

Geachte mevrouw Dutman,

Op 17 november jl. ontvingen wij uw advies op het 'Plan van Aanpak dementie'. Hartelijk dank voor het uitgebrachte advies. Onze reactie is puntsgewijs opgebouwd, waarbij wij de thema's van uw adviespunten gevolgd hebben.

Reactie op uw advies:

Allereerst spreekt u uw waardering uit voor het plan van aanpak en de contacten met direct-betrokkenen. Hartelijk dank voor dit compliment.

- 1 *De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas is van oordeel dat de titel van de nota "Plan van Aanpak Dementie" een vlag is die de lading niet helemaal dekt. De gemeente kan uiteraard aan de ziekte zelf niets doen. De gemeente ziet blijkens de nota haar taak ook meer in het faciliteren van hulpverlening in de breedste zin des woords. De adviesraad adviseert daarom te kiezen voor een andere titel van de nota die meer recht doet aan de taak en mogelijkheden van de gemeente.*

U benoemt correct dat de gemeente met dit plan de ziekte dementie niet aanpakken of stoppen en dat er een begrenzing zit aan wat er mogelijk is vanuit de gemeente. Het doel van dit plan van aanpak is het faciliteren van betere ondersteuning voor mensen met dementie en hun omgeving. Een titel die de lading beter dekt is 'Plan van aanpak ondersteuning bij dementie'. Wij nemen uw suggestie over en passen de titel aan.

2. *Bij de visie zoals in paragraaf 2.1 wordt verwoord, plaatst de u de opmerking dat het zo lang mogelijk thuis blijven wonen een goed uitgangspunt is, maar niet absoluut mag en kan zijn. Het thuis wonen moet wel veilig zijn voor betrokkenen, hun mantelzorgers en hun omgeving en een toegevoegde waarde hebben voor betrokkenen.*

Wij ondersteunen uw mening met betrekking tot veiligheid. Ook wij vinden het belangrijk dat de inwoners in Zuidplas veilig kunnen wonen. In paragraaf 7.4 van het plan van aanpak is veiligheid een punt van aandacht. Er is een actiepunt aan gekoppeld om veiligheid onder de aandacht te brengen en te houden bij de ketenpartners. Hiervoor zijn de eerste stappen al gezet, omdat we het te belangrijk vonden om dit te laten wachten.

De term 'langer thuis' is een thema wat landelijk aangehouden wordt. Dit houdt echter niet in dat iemand koste wat kost thuis moet blijven wonen. Het college biedt haar inwoners de *mogelijkheid* om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Wanneer dit niet meer lukt of wenselijk is, zijn er andere mogelijkheden voor wat betreft wonen. Zo kan iemand eventueel thuis blijven wonen met een Wlz-indicatie (Wet langdurige zorg), waardoor intensieve hulp thuis geboden kan worden. Wanneer ook dan de veiligheid in het geding is, kan iemand op een veiligere plaats gaan wonen. Thuis blijven wonen, eventueel met een indicatie, is een keuze van de inwoner.

3. *De ambitie zoals geformuleerd in punt 2.2 is in feite een breed gedeelde opvatting in de maatschappij en kan dan ook niet worden aangemerkt als specifiek beleid van de gemeente. Het verdient aanbeveling het als zodanig te benoemen.*

U geeft terecht aan dat deze ambitie voor meerdere gemeentes geldt, en ook de landelijke overheid houdt dit aan. Dit neemt niet weg dat het ook voor de gemeente Zuidplas een ambitie is. Het gegeven dat deze opvatting breed gedeeld wordt in de samenleving, geeft in onze ogen aan dat het aansluit bij de behoeften die er zijn in de maatschappij.

4. *In paragraaf 2.2 wordt ook gesteld dat participatie in de maatschappij de problematiek van eenzaamheid, verwaarlozing en overbelaste mantelzorgers voorkomt. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas kan deze stelling in zijn algemeenheid niet onderschrijven. Het gevaar van de overbelasting van mantelzorgers is groot en reëel. Doordat de dementerende blijft wonen in de oorspronkelijke woonsituatie, ook bij een toenemende zorgvraag, wordt er een zwaar beroep gedaan op de mantelzorg en andere vrijwilligers. Regelmatig wordt deze last dusdanig zwaar dat de mantelzorger er onderdoor dreigt te gaan. In paragraaf 6.2 wordt terecht aandacht gegeven aan deze problematiek die naar verwachting alleen maar groter zal worden. Juist op dit gebied kan de gemeente door goede voorlichting en coördinatie van de zorg van zowel professionals als mantelzorgers een bijdrage leveren.*

Wij herkennen ons in uw zorgen rondom de overbelasting van mantelzorgers. In paragraaf 2.2 is aangegeven dat bij participatie onder andere overbelasting voorkomen of verkleind wordt. Met de beschreven acties in paragraaf 7.4 en inzet van maatwerkvoorzieningen worden mantelzorgers zo goed als mogelijk ondersteund. Hierbij wordt bijvoorbeeld ingezet op het, in een vroeg stadium, informeren van mantelzorgers over dementie en over de mogelijkheden tot ondersteuning. Daarnaast kunnen thuiswonende inwoners, met en zonder Wlz-indicatie, gebruik maken van SaaM. Door de samenwerking van ketenpartners te vergroten, kunnen mantelzorgers beter ondersteund worden.

5. *In de nota wordt opgemerkt dat de mogelijkheden om langer zelfstandig thuis te wonen, moeten worden bevorderd. Daarbij wordt aangegeven dat er oog moet zijn voor psychische, sociale en financiële drempels. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas mist hierbij node het aspect huisvesting. In de gehele nota wordt de huisvesting als belangrijk thema voor het langer thuis kunnen wonen niet in de beschouwing meegenomen. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert daarom de nota op dit punt uit te breiden.*

Passende huisvesting is een aandachtspunt van de gemeente. Dit is niet alleen voor mensen met dementie, maar voor alle inwoners van de gemeente. Het blijft echter maatwerk wat een inwoner met

dementie nodig heeft. Er is voor gekozen om dit thema niet mee te nemen in het Plan van aanpak dementie, omdat huisvesting niet alleen en uitsluitend een thema is voor mensen met dementie. Daarbij dient te worden toegevoegd dat dit geen plan van aanpak is over langer thuis wonen, maar over de ondersteuning die nodig is bij mensen met dementie.

6. *In paragraaf 6.1 wordt gewezen op het groeiend aantal mensen met dementie. "Die toename in het aantal aanmeldingen (waardoor de druk op het Sociaal Team toeneemt en meer mankracht nodig zal zijn), als toename in maatwerkvoorzieningen, hebben een kostenverhogend resultaat" (einde citaat). Deze terechte conclusie wordt verder in de nota nergens uitgewerkt. Sterker in paragraaf 8 wordt opgemerkt "voor de uitvoer van dit plan zijn op dit moment geen extra financiën nodig". De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert een verruiming van middelen op dit dossier, zowel wat betreft menskracht als middelen.*

U geeft terecht aan dat er geanticipeerd zou kunnen worden op de groei van het aantal mensen met dementie. Er is een toename te verwachten in het aantal meldingen en maatwerkvoorzieningen. De oorzaak is niet alleen de toename van het aantal mensen met dementie, maar ook bijvoorbeeld de groei van de gemeente en vergrijzing. Voor de komende jaren (2021 tot en met 2023) heeft de raad onlangs extra financiële middelen beschikbaar gesteld. Ondersteuning van mensen met dementie is **geen aparte kostenpost, maar de extra middelen kunnen onder andere helpen in het opvangen van de** grotere verwachte hulpvragen in de toekomst.

7. *In paragraaf 6.3 wordt gewezen op de bestaande disbalans tussen zorginhoudelijke- en welzijnsaspecten. Juist op dit gebied van de disbalans kan de gemeente een daadwerkelijke bijdrage leveren voor de burgers die met de (gevolgen van) dementie worden geconfronteerd. Voorlichting en bevordering van afstemming zijn daarbij mogelijkheden die de gemeente kan inzetten.*

Het is prettig om te lezen dat u deze mening met ons deelt. Zoals in het plan van aanpak al wordt uitgelegd, gaat er ingezet worden om de disbalans te verkleinen. Daarom is er ingezet op goede samenwerking tussen de ketenpartners binnen zowel de zorg als het welzijn.

8. *In de nota worden in paragraaf 4 cijfers genoemd over het aantal mensen met dementie. Daarbij wordt voor wat betreft Zuidplas alleen met totalen gewerkt. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert inzicht te geven in de bevolkingsopbouw in de verschillende dorpskernen. Is het zo dat de bevolkingsopbouw in de verschillende dorpskernen gelijk is? En de inzet en betrokkenheid van de gemeente daarmee voor alle kernen gelijk is? Of is een meer gerichte inzet en aanpak noodzakelijk?*

De cijfers in het plan van aanpak zijn gebaseerd op de cijfers van Alzheimer Nederland. Zij hebben rekening gehouden met de bevolkingsopbouw van Zuidplas. De bevolkingsopbouw per dorpskern is bekend bij de gemeente, maar voor de leesbaarheid van dit document niet toegevoegd. Wat wel is toegevoegd naar aanleiding van uw advies, is het aantal gestelde diagnoses van dementie per dorpskern. Door de betere samenwerking en wijkgericht werken (zoals reeds gestart in Moordrecht via Samen in de Buurt) kan beter worden gemonitord of er extra ondersteuningsbehoefte per dorpskern nodig zal zijn.

9. *Bij paragraaf 6.2 staat dat mensen laat in beeld komen. Wat nergens beschreven is, is dat alle 75+ inwoners van de gemeente een brief krijgen en een aanbod van de ouderenadviseur om langs te komen. De ouderenadviseur laat bij die huisbezoeken de juiste informatie in overzichtelijke folders achter.*

U geeft terecht aan dat dit niet genoemd is in het plan van aanpak. Wij vinden dit een goede aanvulling en zullen dit toevoegen. Alle 75+ inwoners worden inderdaad aangeschreven door Welzijn Zuidplas. Wel dient toegevoegd te worden dat niet alle 75-plussers daardoor ook regelmatig contact hebben met de ouderenadviseur.

10. *Terecht vraagt de notitie in paragraaf 7.4 aandacht voor financiën en juridische zaken. De nota stelt dat het inschakelen van externen zoals notarissen of beheerders voor het voeren van een bewindvoering mogelijke onverantwoorde of zelfs frauduleuze handelingen door derden voorkomt. De adviesraad wijst er daarbij wel op dat het zetten van dergelijke stappen vereist dat deze "op tijd" worden gezet. Immers de dementerende moet nog voldoende wilsbekwaam zijn bij het maken van een keus. De informatie hierover moet bij het Sociaal Team aanwezig zijn.*

Wij zijn het helemaal met u eens. Ook in het plan van aanpak wordt benoemd dat het belangrijk is dat mensen op tijd beginnen hierover na te denken. Eén van de benoemde actiepunten is het Sociaal Team informeren hierover, zodat zij mensen snel hierop kunnen attenderen.

11. *Veiligheid is ook onderdeel van paragraaf 7.4. De adviesraad wijst er daarbij op dat ook de veiligheid van omwonenden in de besluitvorming moet worden meegenomen. Het gaat dan niet direct om de Wet zorg en dwang maar om eenvoudige zaken als (het afsluiten van) koken op gas.*

Het college vindt veiligheid van iedereen, zowel mensen met dementie als omwonenden, erg belangrijk. Om deze zaken in de gaten te houden is een goede samenwerking nodig met de ketenpartners zoals hulpverlening en woningbouwvereniging. Het Meldpunt Zorg en Overlast kan in geval van een melding of signaal snel contact opnemen met woningbouw om dergelijke zaken te regelen. Omdat dit punt zeer belangrijk is, zijn hierover al gesprekken met woningcorporaties voor het vaststellen van het Plan van aanpak dementie. Dit thema snijdt ook aan het Plan van aanpak personen met verward gedrag waarin dit thema ook aandacht krijgt.

12. *In paragraaf 7.4 wordt gesproken over de culturele achtergrond van mensen met dementie en het belang daarvan bij de hulp die aan hen verleend wordt/moet worden. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert dit punt verder uit te werken en aan te geven hoe/in hoeverre de gemeente hierbij een faciliterende rol kan spelen.*

Een van de actiepunten is het inventariseren van het zorglandschap. Als er een hiaat is in het zorglandschap, zal gekeken worden hoe dat opgelost kan worden. Een mooi voorbeeld, ook benoemd in het plan van aanpak, is het ouderenhuis in de Molukse wijk waar ouderen opgevangen worden. Een aantal zorgaanbieders heeft personeel in dienst met kennis en ervaring van andere culturen. U geeft dus terecht aan dat dit een belangrijk thema is, waarbij wij blijven monitoren of de juiste hulp beschikbaar is.

13. *In het Plan van Aanpak is geen aandacht voor de rol van 'dagopvang' bij dementie en het aanbod van dagopvang in (de dorpen van) Zuidplas en de rol van de gemeente daarbij. In paragraaf 7.4 wordt als actie genoemd 'Het gebruik van respijtzorg stimuleren'. Dat betekent dat er voldoende aanbod van respijtzorg moet zijn want anders worden verwachtingen gewekt die niet waargemaakt kunnen worden. Bij een 'tekort' zal de respijtzorg moeten worden uitgebreid. Respijtzorg is ook een verantwoordelijkheid van de gemeente. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert de dagopvang en de respijtzorg en de rol van de gemeente daarbij verder uit te werken.*

In paragraaf 7.4 wordt gesproken over de beschikbare ondersteuning. Deze ondersteuning kan onder andere in de vorm van maatwerkvoorzieningen. Voorbeelden van maatwerkvoorzieningen zijn begeleiding, dagbesteding en logeeropvang. Deze voorzieningen kunnen met verschillende doelen ingezet worden, zoals zinvolle dagbesteding, activatie en ontlasting van de mantelzorger. Het evalueren van het aanbod voorzieningen is een van de actiepunten in het plan van aanpak, zoals in het voorgaande punt al omschreven. Naast de maatwerkvoorzieningen is er in het voorliggend veld ook respijtzorg mogelijk. Denk hierbij aan inzet van vrijwilligers voor bijvoorbeeld een uitje of rondje wandelen en inzet van SaaM. Wij nemen uw advies op dit punt niet over, omdat dit naar ons idee voldoende toegelicht is in het plan van aanpak.

14. *Veel van de aanbevelingen in het Plan van aanpak hebben betrekking op informeren. Daarvoor is volgens de Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas nodig dat de gemeente een goede website heeft waarop inwoners makkelijk informatie kunnen vinden over (onder andere) dementie. Zowel over wat dementie is als over welke hulp mogelijk is. Bij de vraag wat dementie is kan de informatie algemeen zijn en doorverwijzen naar bijvoorbeeld Alzheimer Nederland. Voor hulp en ondersteuning moet de informatie specifiek zijn en duidelijk aangegeven welke hulp in Zuidplas voorhanden is en bij wie je moet aankloppen voor verdere informatie of voor het aanvragen van die hulp. De adviesraad adviseert de informatie op de website van de gemeente over dementie en de hulp en ondersteuning die daarbij mogelijk is sterk te verbeteren.*

Uit ons onderzoek is naar voren gekomen dat er veel informatie beschikbaar is, maar dat de vindbaarheid een probleem is. Zoals al benoemd in het plan van aanpak komt op de website van de gemeente meer informatie beschikbaar. Ook zal bij de informatiebijeenkomsten gewezen worden op ondersteuningsmogelijkheden en op de vindbaarheid van informatie. Het is dan inderdaad denkbaar om een link te maken naar andere websites, zoals die van Alzheimer Nederland.

15. *De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas verwelkomt de gedachte van de sociale kaart voor deze doelgroep. Wil een dergelijke kaart effectief zijn dan moet zij gemakkelijk vindbaar zijn en up-to-date zijn. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas constateert dat deze eerste versie van de sociale kaart nog op veel punten verbeterd kan worden. Dan gaat het om de indeling van de verschillende diensten en activiteiten en om de actualiteit. Terwijl ook de vindbaarheid van de kaart van belang is.*

De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas adviseert de sociale kaart verder uit te werken. De Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas wil daar behulpzaam bij zijn.

In de bijlage bij dit advies geeft de Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas enkele aanvullingen en correcties van de gegevens in bijlage III van de nota.

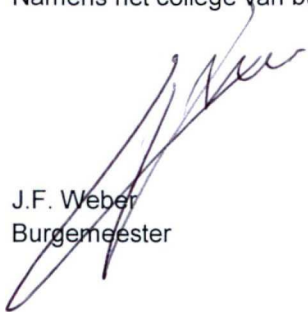
De sociale kaart is nog in ontwikkeling. Omdat de kaart snel veroudert, zal deze elk half jaar naar de ketenpartners verstuurd worden. Er is samenwerking nodig om de kaart actueel te houden. Wij maken graag van uw aanbod gebruik om mee te denken aan verbetering. De aangegeven onjuistheden hebben wij gecontroleerd en enkele suggesties hebben wij overgenomen. Graag gaan wij verder met u in gesprek voor verder indeling en actualisering. Hartelijk dank voor uw aanbod.

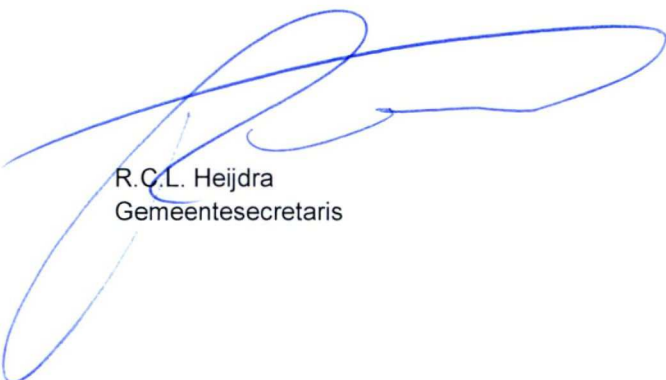
Wij danken u voor uw uitgebrachte advies. Mocht u nog vagen hebben, dan kunt u contact opnemen met Mijke Hardenbol of Margreet van Zijl via het telefoonnummer boven aan deze brief. Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas,

J.F. Weber
Burgemeester

R.C.L. Heijdra
Gemeentesecretaris